

Behoort bij beschikking

d.d. 27-01-2017

nr.(s) ZK16005602

Beleidsmedewerker
Publiekszaken / vergunningen

**Eco-effectscan
Lijsterbesstraat e.o.
te Steenbergen**

**Opdrachtgever
Gemeente Steenbergen
te Steenbergen**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Lijsterbesstraat e.o.
te Steenberg**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Gemeente Steenberg
te Steenberg**

Datum: 29 december 2016
Rapportnr: 216169/AQT 301
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Lijsterbesstraat e.o. te Steenbergen*

Opdrachtgever : *Gemeente Steenbergen*
Contactpersoon :

Projectteam

Projectmanager :
Contactpersoon :
Auteur :
Kwaliteitsborger :

Projectnummer : 216169

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
29 december 2016	Definitief		

© 2016 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.4	Wettelijk kader Flora- en faunawet	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
2.7	Nieuwe Wet Natuurbescherming.....	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging	8
3.2	Bestaande situatie.....	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	8
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	10
4.1	Natuurbeschermingswet.....	10
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	10
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	11
5.1	Vaatplanten.....	11
5.2	Vogels	11
5.3	Grondgebonden zoogdieren	12
5.4	Vleermuizen	12
5.5	Amfibieën en reptielen	13
5.6	Vissen.....	13
5.7	Overige beschermde soorten	13
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	14
6.1	Beschermde natuurgebieden.....	14
6.2	Flora en faunawet	14
6.3	Vervolgstappen	14
6.4	Resume	15
7	REFERENTIES	16
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	17
BIJLAGE 2	PLANGEBIED	19
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	20

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van een wegreconstructie dienen bomen te worden gekapt. Voor deze werkzaamheden dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Gemeente Steenberg.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Nederlandse natuurwetgeving of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Nederlands Natuur Netwerk worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten met betrekking tot beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het plangebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het plangebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden in de Natuurbeschermingswet '98 en in het Natuurnetwerk Nederland. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op Natura 2000-gebieden.

2.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van tabel 1, 2 en 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet '98 en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 1 (Algemene soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen.
Tabel 2 (Overige soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 3 (Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit tabel 3 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

2.7 Nieuwe Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet definitief bekend.

In de nieuwe Wet Natuurbescherming zullen de provincies de rol krijgen van bevoegd gezag. De provincie Noord-Brabant heeft een concept verordening openbaar gemaakt ⁽¹⁷⁾.

In deze concept verordening is opgenomen dat de huidige Europese Habitat- en Vogelrichtlijn soorten hun strikt beschermde status zullen behouden. Vleermuizen behoren tot deze soorten.

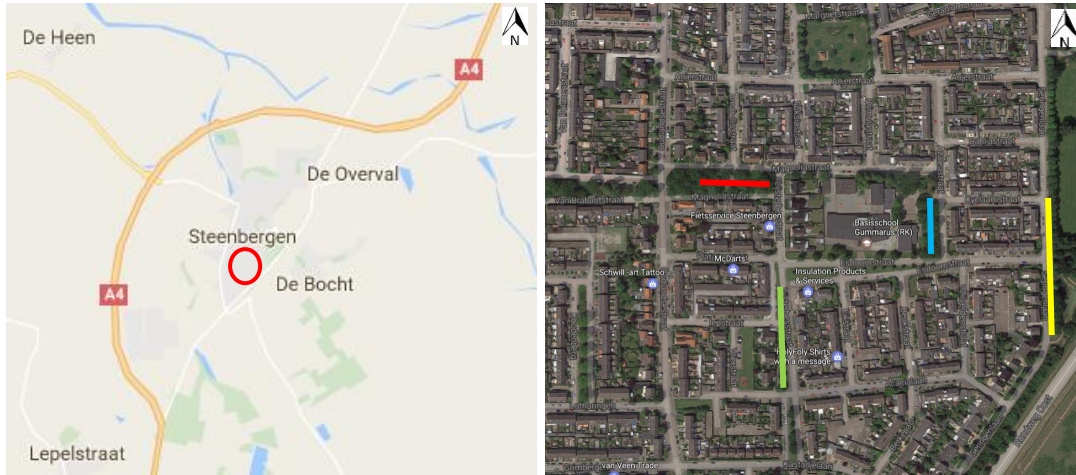
Bovenstaande bekendmakingen zijn niet definitief en er kunnen tot 31 december 2016 wijzingen worden doorgevoerd met betrekking tot de lijsten beschermde soorten. Ook is momenteel niet bekend wat de nieuwe status en te volgen procedures per 1 januari 2017 zullen zijn.

In de rapportage zal het project aan de Lijsterbesstraat en omgeving aan de geldende wetgeving worden getoetst.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied waarbinnen de te kappen bomen zich bevinden is gelegen aan de Lijsterbesstraat, Azaleastraat, Seringenlaan en Magnoliastraat te Steenberg, gemeente Steenberg in de provincie Noord-Brabant. Zie figuur 3.1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied aan Lijsterbesstraat en omgeving te Steenberg (links). De locaties waar de te kappen bomen zijn gesitueerd (rechts) aan de Lijsterbesstraat (groen), Magnoliastraat (rood) Azaleastraat (blauw) en Seringenlaan (geel). Voor een uitvergroting zie bijlage 2.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied bestaat uit een woonwijk met verspreid groenstroken. In de wijk is een basisschool gevestigd. Het open water dat is gelegen aan de oostzijde van de Seringenlaan valt buiten de grenzen van het plangebied. Aan de woningen in de wijk worden tevens geen werkzaamheden verricht. Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen op de volgende pagina (figuur 3.2).

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

De bomen in het plangebied zijn allen onderzocht. Er zijn 14 bomen geselecteerd om te worden gekapt. De grond rond de bomen wordt vergraven. De groenstrook langs de straten waar de bomen zijn gesitueerd worden ten behoeve van de reconstructie vergraven.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

Figuur 3.2 Een impressie van het plangebied met voor elke straat een afbeelding. Linksboven een van de te kappen bomen aan de Magnoliastraat, rechts boven aan de Azalealaan. Linksonder een boom met oud nest aan de Lijsterbesstraat. Rechtsonder een van de te kappen bomen aan de Seringenlaan.

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming intreden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet bekend. In de rapportage zullen de projecten aan de geldende wetgeving worden getoetst.

Naast dat de wetgeving veranderd, worden ook een aantal termen vervangen. Zo wordt in plaats van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voortaan gesproken van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien de termen reeds zijn aangepast zullen deze in de rapportage worden gehanteerd.

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied is gelegen op ruim 6 km afstand van een natuurgebied beschermd door de Natuurbeschermingswet '98. Het betreft het Natura 2000-gebied Krammer – Volkerak. Het gebied is gelegen ten noorden van het plangebied (zie bijlage 3). Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand. In tussenliggend gebied is woningbouw aanwezig, infrastructuur en graslanden.

4.1.1 Toetsing

Door de kleinschaligheid van de werkzaamheden en de tussenliggende afstand kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied worden uitgesloten. Nader onderzoek naar effecten van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden als onderdeel van het Natuurbeschermingswet '98 is niet nodig.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is op circa 1 km van een gebied gelegen dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het betreft een strook groen evenwijdig aan het Doorndijkje/ Lingenweg. Het NNN gebied is gelegen ten westen van het plangebied (zie bijlage 3). Graslanden zijn gelegen tussen het NNN-gebied en de woonwijk waar de te kappen bomen zijn gesitueerd.

4.2.1 Toetsing

Vanwege de aard van de werkzaamheden en de tussenliggende afstand worden effecten op het NNN gebied door de ruimtelijke ingreep niet verwacht. Nader onderzoek naar effecten van de geplande werkzaamheden op natuurgebieden als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Het plangebied is bezocht in de middag van 28 december 2016 om ter plekke de mogelijk aanwezige soorten te inventariseren en de impact van de activiteiten op de flora en fauna. Tijdens het veldbezoek was het mistig, bewolkt, vrijwel windstil met een temperatuur van circa 3°C.

5.1 Vaatplanten

5.1.1 Aanwezige soorten

Het plangebied betreft openbare groenstroken met bomen. De te kappen bomen bestaan uit es en linde. De groenstroken bestaan uit kort onderhouden grasvelden met kruiden als weegbree en klaver ertussen.

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen als orchideeën of vogelmelk in of rond het bosplantsoen. Doordat het plangebied kort wordt onderhouden en wordt gebruikt als uitlaatveld voor honden worden beschermde soorten niet verwacht. Op basis van de bevindingen kunnen beschermde soorten in het plangebied worden uitgesloten.

5.1.2 Toetsing

Beschermde planten kunnen worden uitgesloten en er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Flora- en faunawet met betrekking tot beschermde planten.

5.2 Vogels

5.2.1 Aanwezige soorten

In het plangebied zijn algemene vogelsoorten waargenomen als winterkoning, merel, ekster, Turkse tortel, kauw en verschillende meeuwensoorten. Rond meerdere woningen in het plangebied foerageerde huismussen.

In twee van de te kappen bomen zijn oude nesten van zangvogels aangetroffen. Deze nesten zijn niet jaarrond in gebruik en mogen buiten de broedperiode worden verwijderd.

Huismus en gierzwaluw

De beschermde vogelsoorten huismus en gierzwaluw maken voor verblijfplaatsen gebruik van bebouwing. Met name worden scheefliggende dakpannen gebruikt om achter te kruipen. In het plangebied zijn meerdere foeragerende huismussen waargenomen. Doordat er geen werkzaamheden worden verricht aan de bestaande woningen kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen worden uitgesloten.

Roofvogels

De bomen in het plangebied zijn qua grootte en hoogte geschikt voor roofvogels om in te nestelen. Nesten van roofvogels zijn jaarrond beschermd en mogen niet zomaar worden verwijderd.

Door de afwezigheid van blad in de loofbomen was er tijdens de inventarisatie voldoende zicht op aanwezige (oude) nesten. Groepen kraaien, eksters of roofvogels maken bijvoorbeeld gebruik van dergelijke bomenrijen tegen stedelijk gebied aan. Meerdere roofvogelsoorten maken gebruik van oude nesten van kraaien of eksters om te nestelen. Andere roofvogelsoorten maken hun eigen nest of zijn daar toe in staat als er geen oude nesten beschikbaar zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten in de loofbomen aangetroffen. Aanwezigheid van roofvogelnesten kunnen op basis van de inventarisatie worden uitgesloten.

Uilen

De te kappen bomen zijn allen loofbomen. Er zijn geen dichte coniferen in het plangebied aangetroffen, welke geschikt zijn voor uilen als de ransuil of bosuil om te nestelen of als vaste roestplaats (slaapplaats). Op basis van deze kenmerken kunnen vaste verblijfplaatsen van uilen in het plangebied worden uitgesloten.

Grondnesten worden door de ligging van het plangebied in stedelijk gebied, verstoring door kinderen en honden die worden uitgelaten in het plangebied niet verwacht.

5.2.2 Toetsing

De bomen in het plangebied zijn geschikt voor nesten van algemene broedvogels. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen dan niet worden verstoord of verwijderd. De bomen in het plangebied zijn geschikt als broedterritoria voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen duurt grofweg van maart tot en met juli. Indien een nest wordt aangetroffen, zowel op de grond als in struiken of bomen mogen deze door de beschermde status tijdens de broedperiode niet worden verstoord of verwijderd. Om verstoring te voorkomen wordt aanbevolen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat de kans op een broedende vogel wordt verkleind.

Verblijfplaatsen van de jaar rond beschermde soorten huismus, gierzwaluw, roofvogels en uilen kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied en het veldbezoek worden uitgesloten.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1 Aanwezige soorten

Het plangebied biedt geschikt habitat voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van tabel 1 waardoor deze niet kunnen worden uitgesloten. Het betreft hoofdzakelijk muizen, konijn en egel. In de groenstroken zijn molshopen aangetroffen.

De bomen aan de Seringenlaan grenzen aan een talud met daarachter open water. Door de stedelijke omgeving, het ontbreken van een dichte oevervegetatie en -watervegetatie worden verblijfplaatsen van de beschermde soort waterspitsmuis niet verwacht. Ook zijn er geen oude, open schuren aanwezig geschikt voor marterachtigen om in te verblijven. Daarnaast worden geen werkzaamheden verricht aan de woningen of aan gebouwen bij de woningen als schuren.

Negatieve effecten op beschermde soorten als waterspitsmuis en marterachtigen kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied en de aard van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.3.2 Toetsing

Met het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

Per 1 januari wordt met de ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming de huidige vrijstelling met betrekking tot egels en kleine marterachtigen (hermelijn, bunzing en wezel) in een aantal provincies ingetrokken. Hierdoor krijgen deze soorten in de betreffende provincies een status vergelijkbaar met de huidige tabel 2. Op moment van schrijven zal dit in de provincie Noord-Brabant niet van toepassing zijn. Deze soorten blijven op de vrijstellingslijst staan. Echter staat dit momenteel ter discussie en is nog niet definitief bekend gemaakt.

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Aanwezige soorten

Er worden geen werkzaamheden verricht aan de woningen in het plangebied. Negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen kunnen op basis daarvan worden uitgesloten.

De te kappen bomen zijn geïnventariseerd op geschikte kieren, gaten of loszittend schors waar vleermuizen als ruige dwergvleermuizen gebruik van kunnen maken om achter weg te kruipen. De bomen zijn van beperkte dikte en er zijn geen geschikte gaten aangetroffen. Op basis daarvan kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Door de groene omgeving en de beschutting die de bomen bieden kan het plangebied door vleermuizen als gewone of ruige dwergvleermuis worden gebruikt als foerageergebied of vliegroute. Bomen rondom de te kappen bomen blijven behouden waardoor voldoende beschutting tegen wind en licht aanwezig blijft en geen foerageergebied verloren gaat. Ook wordt er geen (essentiële) vliegroute doorbroken bij het verwijderen van de bomen.

Het plangebied vormt daardoor geen essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

5.4.2 *Toetsing*

Negatieve effecten op vleermuizen door de uitvoering van de werkzaamheden kunnen in het plangebied worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk. De uitstraling van licht tijdens de werkzaamheden kunnen gedurende de actieve periode van vleermuizen een verstorend effect hebben op foeragerende vleermuizen. Aangeraden wordt om de werkzaamheden in de actieve periode van maart tot eind oktober zoveel mogelijk bij daglicht uit te voeren, om zo onnodige verstoring te voorkomen. Indien verlichting noodzakelijk is dient uitstraling van licht naar omliggende groengebieden en watergangen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

5.5 **Amfibieën en reptielen**

5.5.1 *Aanwezige soorten*

Doordat onverharde delen in het plangebied aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën en reptielen niet worden uitgesloten. Het open water bij de Seringenlaan, buiten de grenzen van het plangebied, kan worden gebruikt door algemene amfibie soorten van tabel 1 als groene kikker, meerkikker en gewone pad als jaarrond leefgebied.

Doordat ter plaatse van de te kappen bomen geen open water aanwezig is, kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op voortplantings- of verblijflocaties van algemene amfibiesoorten worden uitgesloten.

Door de ligging van het plangebied in stedelijke omgeving, de verstoring door mensen en honden en de afwezigheid van vergraafbare grond of bladhopen is het plangebied ongeschikt voor beschermde soorten als rugstreeppad en ringslang. Verblijfplaatsen van deze jaarrond beschermde soorten kunnen in het plangebied worden uitgesloten.

5.5.2 *Toetsing*

Door de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibiesoorten verloren gaan en kunnen dieren worden gedood. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing (bijlage 1).

5.6 **Vissen**

Door de afwezigheid van open water kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op vissen worden uitgesloten. Een nadere toetsing voor vissen is derhalve niet van toepassing.

5.7 **Overige beschermde soorten**

De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

6.1 Beschermde natuurgebieden

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden. Ook liggen gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland op geruime afstand van het plangebied. Significante effecten op Natura 2000-gebieden of NNN-gebieden kunnen op basis van de ligging van het plangebied en de aard van de werkzaamheden worden uitgesloten. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet '98 of het Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

6.2 Flora en faunawet

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de Flora- en faunawet. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven. In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Flora- en faunawet aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleuren code gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1 Betekenis kleuren codes

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd met in acht neming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is dient ontheffing aangevraagd te worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet.

Tabel 6.2. Resultaten beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Vogels		
Algemene soorten	FF3	Verstoring broedende vogels voorkomen
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren	FF1	Werken conform zorgplicht
Egel**	FF1	Werken conform zorgplicht
Vleermuizen	FF3	Verstoring van licht in de actieve periode voorkomen
Amfibieën/reptielen		
Algemene amfibieën	FF1	Werken conform zorgplicht
Vissen		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten		
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5

6.3 Vervolgstappen

6.3.1 Onderzoeken in het kader van de Flora- en faunawet

Nader onderzoek naar beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

6.3.2 *Maatregelen bij uitvoering werkzaamheden*

Onderstaand de maatregelen ten einde zorgvuldig om te gaan met flora en fauna die op basis van de waarnemingen tijdens de Eco-effectscan worden aanbevolen.

Beschermde en bijzondere soorten

Aangeraden wordt om de werkzaamheden in de actieve periode van maart tot eind oktober zoveel mogelijk bij daglicht uit te voeren, om zo onnodige verstoring te voorkomen. Indien verlichting noodzakelijk is dient uitstraling van licht naar omliggende groengebieden en watergangen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Algemene aanbevelingen

In alle plangebieden komen langs waterkanten, in struweel en in bomen algemene broedvogels voor. Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli.

Werkzaamheden aan het groen worden in deze periode afgeraden. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd. Indien vogelnesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden nabij het nest te worden uitgesteld totdat de jongen zijn uitgevlogen of dient een verstoringvrije zone rond het nest te worden opgesteld.

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige tabel 1-soorten geldt een vrijstelling. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om een vluchtweg voor dieren te allen tijde te behouden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

6.4 **Resume**

Op basis van de Eco-effectscan is nader onderzoek naar beschermde flora en fauna niet noodzakelijk.

Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren van tabel 1. De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1).

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Natuurbeschermingswet 1998', Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. 'Handreiking Flora- en faunawet', , Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. 'Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998', ministerie van LNV, www.minInv.nl.
6. 'Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minInv.nl.
7. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep', Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren 2000-2008', , Stichting Zoogdierwerkgroep, december 2008.
13. www.zoogdiervereniging.nl
14. www.sovon.nl
15. www.anemoon.nl
16. Stowa, soortprotocol ringslang

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

17. <http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuurbeleid-wet-en-regelgeving.aspx>
18. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur – Natuurnetwerk Nederland
19. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
20. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
21. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html
22. <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=99&selectActiviteit=Weg&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 zal naar verwachting de nieuwe Wet Natuurbescherming intreden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet bekend. In de rapportage zullen de projecten aan de geldende (onderstaande) wetgeving worden getoetst.

Naast dat de wetgeving veranderd, worden ook een aantal termen vervangen. Zo wordt in plaats van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voortaan gesproken van Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Natuurbeschermingswet 1998

De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermde Natuurmonumenten en Natura 2000-gebieden (zie box). Beschermde Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN. Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Flora- en Faunawet per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Zorgplicht

Aanvullend is in de Flora- en faunawet een zorgplicht opgenomen (artikel 2 Flora- en Faunawet). Uit de zorgplicht volgt dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelingen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem geveerd kunnen worden om de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

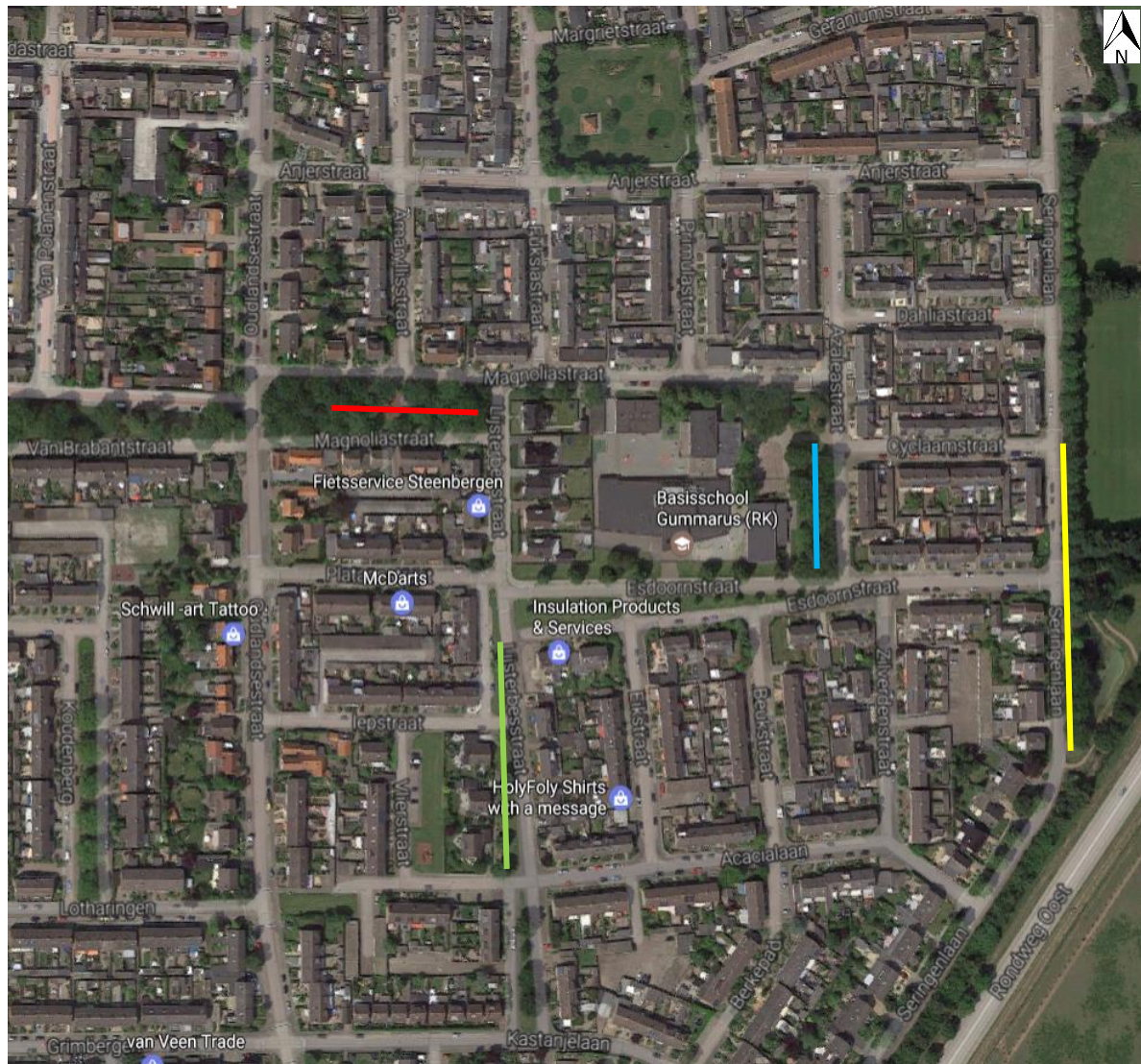
Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragscode

In een gedragscode is beschreven hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt voor bepaalde activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 een vrijstelling. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

BIJLAGE 2 PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

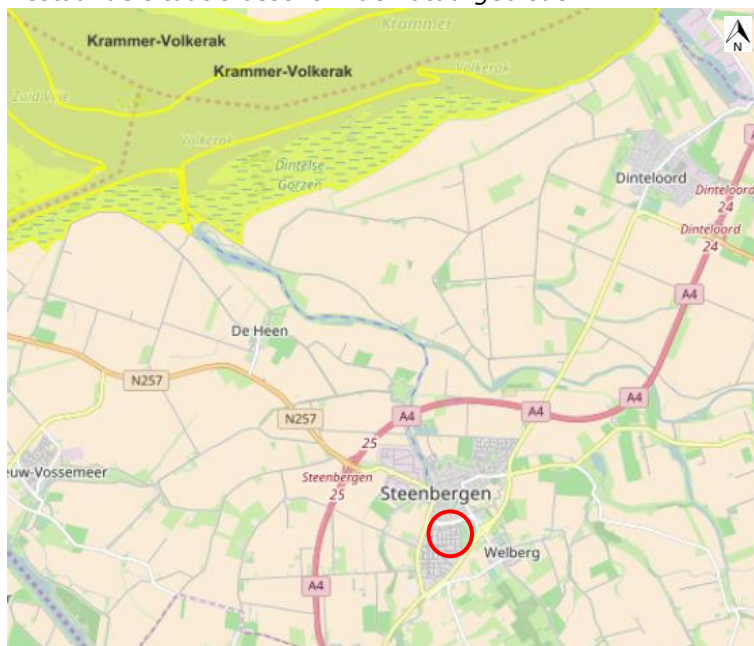

Bron: Google Maps ©

De locaties waar de te kappen bomen zijn gesitueerd aan de Lijsterbesstraat (groen), Magnoliastraat (rood) Azaleastraat (blauw) en Seringenlaan (geel).

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

= ligging plangebied

= Dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

= ligging plangebied

= NNN-gebieden binnen een straal van 3 km